

Udkast til

TILLÆG TIL

REGIONAL PARTNERSKABSAFТАLE OM VÆKST OG ERHVERVSUDVIKLING MELLEM REGERINGEN OG VÆKSTFORUM FOR REGION MIDTJYLLAND

xx. JUNI 2009

Indledning

Verdensøkonomien befinder sig midt i et alvorligt tilbageslag. Det påvirker også Danmark og har medført faldende eksport, aftagende vækst og stigende ledighed i hele landet. Det er væsentligt, at Danmark så hurtigt som muligt kommer tilbage i vækstsporet, og at ledigheden dermed ikke bider sig fast.

Regeringen har taget en række initiativer for at imødegå den aktuelle økonomiske afmatning, blandt andet med bankpakken og kreditpakken, der giver mulighed for statslige kapitalindskud i penge- og realkreditinstitutterne, eksportordninger og aftalen om Forårspakke 2.0, som indeholder lavere skat på arbejde, muligheden for udbetaling af opsparede SP-midler, fremrykning af investeringer og pulje til renoverings- og bygningsarbejde.

[Ligeledes er der regionalt igangsat en række initiativer (udfyldes af vækstfora).]

Vækstforum Midtjylland, Beskæftigelsesrådet for x, beskæftigelsesministeren og økonomi- og erhvervsministeren har drøftet erhvervs- og beskæftigelsesudviklingen i regionen og mulighederne for at styrke samarbejdet for at imødekomme udfordringerne i den aktuelle økonomiske situation og skabe afsæt for fornyet vækst i regionen.

[Her reflekteres hovedkonklusionerne fra de politiske drøftelser.]

Regeringen og Vækstforum for Region Midtjylland er på den baggrund enige om nedenstående tillæg til partnerskabsaftalen om vækst og erhvervsudvikling fra 2007. Parterne er enige om at mødes for at drøfte fremdriften inden for aftaleområderne og vurdere behovet for nye initiativer, der kan indgå i en ny partnerskabsaftale fra 2010.

Uddannelse og arbejdskraftudbud

1. Styrket samarbejde på uddannelsesområdet

Regeringen og vækstforum har i partnerskabsaftalen fra 2007 sat som mål, at flere unge skal have en ungdomsuddannelse og en videregående uddannelse.

I forlængelse heraf har regeringen og de regionale vækstfora gennemført en række tiltag i regi af partnerskabsaftalerne. Både hver for sig og i fællesskab.

For at styrke effekten af tiltagene vil Undervisningsministeriet etablere et dialogforum, der blandt andet skal fremme et tættere og kontinuerligt samarbejde mellem de relevante aktører.

Dialogforummet vil bestå af uddannelsesinstitutionernes lederforeninger og en repræsentant fra hhv. Kommunernes Landsforening og Danske Regioner. De regionale vækstfora vil blive inviteret til at deltage i relevante møder. Dialogforummet skal blandt andet inden for forsøgs- og udviklingsprojektområdet fremme opdateret viden om de enkelte uddannelsessektorer og styrke en mere tværgående indsats.

2. Praktikpladser

For at bidrage til at flere unge gennemfører en ungdomsuddannelse, vil parterne fortsat bidrage til at øge antallet af praktikpladser og fremme kvaliteten i praktikforløbene.

De regionale vækstfora opfordres til aktivt at arbejde for, at der tilvejebringes praktikpladser og ansættes flere erhvervsuddannelseselever og egu-elever inden for det offentlige område og i de private virksomheder.

3. Nationalt center for undervisning i natur, teknik og sundhed

Parterne er enige om, at en af forudsætningerne for at sikre den fremtidige arbejdskraft er, at flere studerende vælger naturvidenskabelige fag på de videregående uddannelser.

Regeringen har taget initiativ til at etablere et nationalt center for undervisning i natur, teknik og sundhed. Centeret har til formål at styrke, forny og udvikle undervisningen i natur, teknik og sundhed samt relevante beslægtede fagområder i grundskolen, ungdomsuddannelserne og på relevante videregående uddannelser. Centeret skal fx understøtte netværksdannelse mellem undervisere og private virksomheder og yde støtte til udviklingsprojekter. Der lægges op til at centerbestyrelsen, der er ansvarlig for centerets organisering, skal etablere decentrale enheder.

Parterne vil i fællesskab medvirke til at understøtte den lokale forankring af det nyetablerede nationale center for undervisning i natur, teknik og sundhed.

4. Bedre udnyttelse af indvandreres kvalifikationer

Regeringen har udviklet en række værktøjer og støttemuligheder, som skal sikre integrationen af indvandrere på arbejdsmarkedet og bedre udnyttelse af indvandreres kvalifikationer.

De regionale aktører inviteres til at indgå i et samarbejde om at udbrede brugen af disse værktøjer.

5. Erhvervsakademier, professionshøjskoler og videncentre som omdrejningspunkt for erhvervsfremme i regionerne

Mange virksomheder efterspørger medarbejdere med kompetencer til at indgå i, gennemføre og lede innovationsprocesser. Særligt små og mellemstore virksomheder rekrutterer medarbejdere med disse kompetencer fra Undervisningsministeriets videregående uddannelsesinstitutioner.

Parterne er enige om at undersøge mulighederne for at fremme uddannelsesinstitutionernes samarbejde med det regionale erhvervsliv om uddannelse af medarbejdere med viden om fx brugerdreven innovation, innovationsledelse eller klimarelaterede spørgsmål.

Samarbejdet vil fx kunne bestå i udvikling af efter- og videreuddannelsestilbud, dialog om, hvordan innovation eller klima kan integreres i undervisningen fx ved at gennemføre konkrete udviklingsprojekter i virksomheder i forbindelse med undervisningen samt i opbygning af erhvervspolitiske videncentre på uddannelsesinstitutionerne.

I samarbejde mellem Undervisningsministeriet, Økonomi- og Erhvervsministeriet og de regionale vækstfora kan der udvælges konkrete erhvervspolitiske satsningsområder, indenfor hvilke uddannelsesinstitutionerne skal opbygge særlig viden og kompetencer.

Bedre vækstvilkår for nye og mindre virksomheder

6. Risikovillig kapital

Parterne er enige om fortsat at have fokus på at medvirke til, at virksomheder har adgang til risikovillig kapital og viden om relevante muligheder for finansiering.

Regeringen har med bank- og kreditpakken gennemført en række tiltag, der bidrager til, at der er et tilstrækkeligt kapitalgrundlag i den finansielle sektor. Det mindsker risikoen for, at ellers sunde virksomheder ikke kan få deres aktiviteter finansieret i kreditinstitutterne.

Regeringen har nedsat et udvalg for "Fremtidens marked for risikovillig kapital", der skal se på mulighederne for at tiltrække kapital i de kommende år. Udvalget skal som led heri komme med forslag til, hvorledes den risikovillige kapital i højere grad kan understøtte målsætningen om at skabe flere nye vækstvirksomheder.

Regeringen har afsat midler på Finansloven til at etablere en Iværksætterfond Vestdanmark. Etableringen er blevet forsinket i forhold til den oprindelige tidsplan på grund af mangel på privat finansiering.

Regeringen har afsat yderligere 30 mio. kr. til at understøtte den regionale indsats for at tilvejebringe risikovillig kapital. Vækstforaene orienteres særskilt om udmøntningen af disse.

7. Sammenhængende rådgivningssystem

En række aktører bidrager til det offentlige rådgivningssystem - fx lokale erhvervsserviceenheder, væksthuse, Godkendte Teknologiske Serviceinstitutter, Danmarks Eksportråd, Dansk Design Center og Patent- og Varemærkestyrelsen.

Parterne er enige om at skabe et mere sammenhængende rådgivningssystem for nye og mindre virksomheder med vækstpotentiale.

Med etableringen af de regionale væksthuse er adgangen til kvalificeret rådgivning styrket. Bl.a. via ambassadørordninger og kompetenceudvikling af væksthuses medarbejdere i samarbejde med en række styrelser og ministerier.

Regeringen har nedsat en tværministeriel arbejdsgruppe, der bl.a. har til opgave at udarbejde et forslag for samspillet mellem aktører i rådgivningssystemet, der skal sigte mod, at de forskellige dele af rådgivningssystemet bliver mere sammenhængende for iværksættere og virksomheder. Parterne vil i fællesskab udmønte relevante indsatser i forlængelse af regeringens udspil, særligt tiltag der kan bidrage til kvaliteten og sammenhængen mellem det nationale, regionale og lokale niveau i det offentlige rådgivningssystem.

Innovation

8. Virksomhedsrettet innovationsstrategi

Parterne har sat som mål, at andelen af innovative virksomheder skal øges, at midler til innovation skal udgøre en stigende andel af regionens BNP og at flere virksomheder udvikler nye produkter og serviceydelser.

Regeringen vil i 2009 udarbejde en virksomhedsrettet innovationsstrategi med henblik på at sikre, at virksomhederne har gode rammevilkår for deres innovationsaktiviteter. Vækstforaene vil blive inddraget i udmøntningen af strategien i relevant omfang.

9. RegX

Parterne er enige om at ville støtte udvikling af et international videncenter for klyngeudvikling med afsæt i RegX, som er forankret ved Syddansk Universitet.

Parterne vil blandt andet arbejde for, at videncenteret kobles til andre europæiske videncentre vedrørende klyngeudvikling, således at RegX udvides til et videncenter på

internationalt niveau, der kan udgøre et nationalt omdrejningspunkt for klyngeudvikling som erhvervspolitisk virkemiddel i Danmark.

Rådet for Teknologi og Innovation under Videnskabsministeriet vil samarbejde med vækstfora om at sikre relevant koordinering og videndeling mellem RegX og de nationale innovationsnetværk, herunder fx indgå i styregruppen for RegX.

10. Innovation og internationalisering

Parterne er fortsat enige om betydningen af at videreudvikle det eksisterende samarbejde om innovation.

For mange virksomheder kan det være en fordel at have adgang til internationale kilder til innovation og førende udenlandsk teknologi, viden og netværk. Danmarks Eksportråd vil derfor invitere de regionale vækstfora/Væksthusene til at indgå i en styrket dialog med de danske innovationscentre i Shanghai, München og Silicon Valley med henblik på øget samarbejde.

Markedsføring af Danmark – tiltrækning af investeringer og turisme

11. Videreførelse af Vstdansk Investeringsfremme

Regeringen og vækstforum har i partnerskabsaftalen i 2007 sat som mål, at der skal tiltrækkes/fastholdes flere videntunge arbejdspladser i Danmark.

Parterne er enige om vigtigheden af at fortsætte samarbejdet i Foreningen Vstdansk Investeringsfremme mellem Invest in Denmark og de vstdanske regioner om at tiltrække udenlandske virksomheder og kapital efter 2009.

Parterne er enige om, at de senest 1. november 2009 træffer beslutning om den videre finansiering af hensyn til de medarbejdere, der er ansat under foreningen. Der bliver i øjeblikket gennemført en evaluering af samarbejdet, som kan indgå i beslutningsgrundlaget for Vækstforum Midtjylland, Vækstforum Nordjylland og Vækstforum Syddanmark i forbindelse med behandling over sommeren 2009 af ansøgninger om fortsat finansiering.

12. Oplevelsesøkonomi

Regeringen og de regionale vækstfora er enige om, at der er behov for at samarbejde om at realisere de erhvervsmæssige potentialer i kultur- og oplevelsesøkonomien.

Parterne vil arbejde for at sikre en god regional forankring af arbejdet i det kommende Center for Kultur- og Oplevelsesøkonomi. Derudover vil både regeringen og de regionale vækstfora støtte op om arbejdet i de fire oplevelseszoner og samarbejde for at sikre en god regional forankring af arbejdet.

13. Turisme

Regeringen og de regionale vækstfora er enige om at samarbejde om at skabe øget værditilvækst i turismen.

VisitDenmark har udarbejdet en fælles strategi for dansk turisme frem mod 2015, som samler de lokale, regionale og private parter i turismen. Regeringen bakker op om den fælles strategi.

De regionale vækstfora og regeringen er enige om at indgå i dialog om, hvordan den fælles strategi bedst muligt implementeres såvel nationalt som regionalt. De regionale vækstfora vil implementere den fælles strategi og således lade den fælles strategi afspejle i de regionale erhvervsudviklingsstrategier / handlingsplaner. For så vidt angår implementeringen af erhvervspartnerskaber forventes vækstforaene at bidrage i forhold til de indsatser, som matcher turismeudviklings- og markedsføringsbehovene i den enkelte region.

Regeringen vil desuden invitere de regionale vækstfora til at bidrage til regeringens arbejde med at sikre den bedst mulige fremtidige organisering af den danske turismeindsats.

Grøn vækst

14. Regional implementering af Erhvervsklimastrategi

Regeringen og de regionale vækstfora er enige om at fremme et godt samspil og samarbejde mellem den nationale og regionale indsats for fremme af vedvarende energi.

Parterne er enige om at indgå i dialog om, hvorledes initiativer i regeringens kommende Erhvervsklimastrategi bedst muligt forankres regionalt. Regeringens Erhvervsklimastrategi skal sikre de bedst mulige betingelser for, at dansk erhvervsliv kan udnytte det globale behov for at forebygge og tilpasse sig klimaforandringerne.

15. Fokus på regional grøn vækst

Udviklingen af Danmark til en grøn vækstøkonomi skal forankres bredt i det danske samfund. Regeringen ønsker en udvikling, hvor alle områder i Danmark bidrager aktivt til omstillingen af det danske samfund til grøn vækst og får del i de nye udviklingsmuligheder. Regeringen vil derfor fremlægge et regionalpolitisk udspil om et Danmark i balance og invitere de regionale vækstfora til at bidrage til udviklingen og forankringen af relevante tiltag.

Som led i udmøntningen af "Grøn Vækst" vil repræsentanter fra vækstfora blive inviteret til at deltage i innovationspartnerskaber i forbindelse med oprettelsen af GUDP (Grønt Udviklings- og Demonstrations Program).

16. Deltagelse i fokusanalyse vedrørende udvikling i udkantsområder

Regeringen og vækstfora er enige om, at det skal være attraktivt at bo, leve og arbejde i alle egne af Danmark. Det gælder også landdistrikter og yderområder.

Parterne er enige om at styrke det videnbaserede grundlag for den fremtidige erhvervsudvikling i de tyndt befolkede områder. Parterne har i den forbindelse igangsat en analyse, der skal udpege strategiske indsatsområder og konkrete projektforslag. Fra regeringens side deltager Indenrigs- og Socialministeriet samt Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Status for fremdriften i implementeringen af partnerskabsaftalen om vækst og erhvervsudvikling fra 2007 og tillægsaftalen fra 2008

Initiativer (Initiativer fra tillægsaftale 2008 er markeret med "T".)	Status på aktiviteter
Tema 1. Uddannelse og arbejdskraftudbud	
1. De erhvervsrettede ungdomsuddannelser styrkes	Regionsrådet har iværksat 29 projekter. Projekterne omhandler f.eks. mentorordninger, fastholdelse, vejledning og udvikling af uddannelses-tilbud.
2. Omfanget af erhvervsrettede uddannelses-tilbud øges	Regionsrådet har iværksat 10 projekter herunder fjernundervisning og udvikling af linier fx inden for sundhedsområdet.
3. Flere unge med indvandrerbaggrund fuldfører en påbegyndt erhvervsuddannelse	Regionsrådet har iværksat 2 projekter – vejledning af unge – og et springbræt for unge "pædagogspirer". Endvidere er det fireårige initiativ Uddannelseskaravanen igangsat. Projektet skal bidrage til, at alle unge, uanset etnisk baggrund, får lige muligheder i det danske uddannelsessystem og på arbejdsmarkedet.
4. Indsats for flere praktikpladser	Et projekt med fokus på virksomhedskontakt er igangsat for at sikre flere praktikpladser i regionen.
5. Styrkelse af undervisnings- og videncmiljøer inden for de videregående uddannelser	En ny uddannelse Animation Workshop er etableret for at kunne udbyde den nødvendige uddannelse inden for karakteranimation. Desuden er projektet "Flere og bedre studerende på elektronikingeniøruddannelsen" igangsat for at bidrage til at mindske frafaldet. Endvidere er projektet "Teknologiobservatorium" igangsat med henblik på at øge interessen for teknik og naturvidenskab blandt unge.
6. Samarbejde om den regionale udmøntning af nationale uddannelsesindsatser	Der er igangsat et initiativ med panelmøder og årlige møder med VUC med det formål at sikre løbende dialog om det regionale udbud af uddannelser – også i forhold til den nationale målsætning.
7. Efter- og videreuddannelsestilbud til personer, som mangler grundlæggende færdigheder, eller som har behov for opkvalificering	Ni projekter er iværksat herunder "KompetenceMidt", som blandt andet indebærer koordinering af udbud og efterspørgsel af voksen- og efteruddannelse.
8. Samarbejde om erhvervs-, beskæftigelses- og uddannelsespolitikken	Der er indgået samarbejdsaftale mellem vækstforumsekretariatene, beskæftigelsesregionerne, Arbejdsmarkedsstyrelsen og Erhvervs- og Byggestyrelsen om udvikling af en fælles model til overvågning af det regionale arbejdsmarked. "JOBmidt" – dialogforum – er igangsat.
9. Tiltrækning og fastholdelse af udenlandske studerende og arbejdskraft og 10. tiltrækning og fastholdelse af højtuddannet arbejdskraft T	"JOBmidt": herunder 2 projekter: "Modtagelse og fastholdelse af udenlandsk arbejdskraft" og "Fastholdelse af udenlandske studerende". Desuden er regionen omfattet af tre nationale initiativer. Der er fx igangsat 8 projekter omkring modtagelse og fastholdelse af udenlandsk arbejdskraft i et konsortium der samarbejder på tværs i regionen.
Tema 2. Bedre vækstvilkår for nye og mindre virksomheder	
11. Styrket kvalitets- og kompetenceløft i rådgivningsindsatsen	Virksomhedsprogrammet Vækstmidt Accelerator er iværksat. Væksthuset er etableret som knudepunkt for en styrket rådgivningsindsats, og der indgås resultatkontrakt for 2009 mellem staten og væksthuset. Global Entrepreneurship Week gentages i 2009.
12. Specialiserede rådgivningstilbud	Der er gennemført en række kompetenceudviklingsforløb for væksthushusets medarbejdere, etableret Early Warning-ordning, indgået aftale om ambassadørordninger, lanceret IP-intropakke og kompetenceudvikling i samarbejde med Danmarks Eksportråd.
13. Styrket adgang til kapital	Der er iværksat et nationalt projekt om Proof of Business og indgået

	aftaler om tidlig forretningsudvikling og adgang til rådgivning om finansiering. Projektet "Kapital formidling til vækstpotentielle iværksættere og virksomheder i region Midtjylland" er fx iværksat.
14. Samarbejde om iværksætteri og ideudvikling i uddannelserne	Studentervæksthus Aarhus søges iværksat for at give studerende mulighed for at afprøve forskellige niveauer af forretningsplaner/ideer.
15. Specialiserede rådgivningstilbud T	Der er indsat mål i væksthushets resultatkontrakt herom samt indgået aftaler om udvikling af cleantechvirksomheder og ambassadørordning om miljøeffektiv teknologi. Der er afsat midler til statsligt indskud til en iværksætterfond i Vestdanmark i 2009 og 2010.
16. Uddannelse i iværksætteri T	Staten arbejder på en struktur for uddannelsen, og Vækstforum inviteres til at deltage.
17. Klynger (KLYNGEmidt) T	To initiativer er iværksat. Klyngeprogrammet og netværksinitiativet skal styrke virksomheders innovation og internationalisering samt øge motivation til deltagelse i forretningsbaserede netværk.
Tema 3. Innovation	
18. Styrket samarbejde om innovation	Der er lavet en megasatsning inden for Erhverv og sundhed, f.eks. projektet "Mtic – MedTech innovation center".
19. Brugerdreven innovation	Der er iværksat to projekter under program for Brugerdreven Innovation fx projektet "Sundhedsområdet som accelerator for erhvervsudvikling". Flere andre projekter er under forberedelse.
20. Vækstforum som samarbejdspart	Rundbordsamtaler med RTI og VF formandskaber er afholdt. Der er sket en afklaring af samarbejdsområder med FI. Sammen med RTI vil VF skabe overblik over statslige og regionale innovationssystem.
21. Strategisk forskning	Der arbejdes ikke videre med initiativet. VF kan byde ind på relevante statslige tiltag.
22. Fødevarer	Vækstforum har godkendt strategi og handlingsplan for megasatsningen Fødevarer. Der arbejdes med implementering af handlingsplan.
23. Arbejdskraftbesparende teknologier T	Der er afholdt et indledende møde og etableret pulje til fremme af de erhvervsmæssige potentialer heri. VF har etableret OPI-pulje. Der er afholdt indledende møde med deltagelse af OPS-rejseholdet.
24. Virksomhedsrettet innovationspolitik T	VF har vedtaget innovationsstrategi. Der er afholdt møde om den virksomhedsrettede innovationsstrategi og indgået strategisk samarbejdsaf-tale med RTI.
25. Brugerdreven innovation T	Der er etableret pulje til OPI og foregår en dialog med EBST om OPI.
Tema 4. Videnspredning	
26. Styrket videnspredning mellem universiteter og erhvervsliv	Der er iværksat Markedsplads for højtuddannede samt initiativ om innovativ drivkraft og styrkelse af videnspredning fx projektet "Aarhus Universitet-HIH, Markedsplads for højtuddannede - kontaktmæglere"
27. Regionale innovationsagenter	Der arbejdes fortsat på projektet med innovationsagenter. Innovations-agenterne har haft 211 virksomhedskontakter i 2008.
28. Ledelsesudvikling	Der er igangsat initiativ om ledelsesudvikling.
29. Styrket videnspredning mellem universiteter og erhvervsliv T	Initiativ omkring Videnskabsministeriets nationale innovationsnetværk, innovationsmiljøer indenfor fødevarer, livsstil, bolig og beklædning, informations- og kommunikationsteknologi samt animation.
Tema 5. Markedsføring af Danmark – tiltrækning af investeringer og turisme	
30. Tiltrækning af udenlandske virksomheder	Vestdansk investeringsfremme er etableret.

31. Styrkelse af Danmark som turistmål og konferencevært	Ni projekter er ansøgt og/eller iværksat. Der er iværksat projekter inden for styrkelse af videngrundlag, samarbejde om regional plan for udviklingsaktiviteter samt kampagneaktiviteter fx indenfor internationale oplevelsesfyrtårne. Der er gennemført kampagneaktiviteter om regionen som helårsturistdestination.
32. Turisme T	Vækstforum har mødet med VisitDenmark om den fælles strategi for dansk turisme, Fonden Midtjysk Turisme gennemfører et projekt om erhvervsturisme, og der er afsat en pulje til klimatopmødeaktiviteter.
33. Oplevelsesøkonomi T	Udnævnt en oplevelseszone, modezonen, for hele Danmark. Nedsat bestyrelse for center for kultur- og oplevelsesøkonomi. Projekt og initiativ om internationale oplevelsesfyrtårne igangsættes.
Tema 6. Energi og Miljø	
34. Samarbejde om fremme af vedvarende energi	Vækstforum har iværksat en række pilotprojekter og initiativer inden for områder som biomasse, brint og brændselsceller, kraftvarme m.m., og der arbejdes på et Testcenter for vindmølleindustrien.
35. Forsøgs- og demonstrationsprojekter	Der er udarbejdet energiregnskaber for 13 af regionens kommuner. Der er iværksat en række pilotprojekter indenfor biomasse, brint, brændselsceller m.m.
36. Byer med fokus på høj energieffektivitet og vedvarende energi	Ud fra energiregnskaberne er Skive udvalgt til VE-by i regionen.
37. Forskerpark indenfor vedvarende energi	Initiativet Navitas Park, kompetenceklynge indenfor energi, er iværksat.
38. Samarbejde og fremme af miljø og energiteknologi	VF har iværksat program, TEKmidt, som udbydes under Væksthus Midt. EUDP deltager efter behov i dialog med VF.
39. Akkrediteringsinstitut	Initiativ under igangsættelse. Arbejder for etablering af test og certificering på biomasse området.
40. COP15 T	Pulje til klimatopmødet. En række initiativer er igangsat fx Energy-Map.dk, EnergyTours.dk, Klima DM og erhvervskalenderen på klimakonsortiets hjemmeside.
41. Samarbejde om fremme af intelligent og effektiv energiudnyttelse T	Initiativer er igangsat i samarbejde med regeringen, og der er igangsat pilotprojekter. Der er fremsat forslag til lov om 5,75 % biobrændstoffer i benzinen.
Tema 7. Landdistrikter og yderområderne	
42. Landdistriktsprogram: koordination med lokale aktionsgrupper	Initiativer om bl.a. gensidig repræsentation i hhv. VF og lokale aktionsgrupper, høring og møder er iværksat
43. Landsbyernes rolle	Der er afholdt møder med formænd og koordinatore fra LAG'erne og kommuner om landdistriktsudvikling. Projektet forventes igangsat. VF har indstillet tilskud til to modelprojekter for landsbyfornyelse. Iværksat projekt om "Metodeudvikling – registerbaseret kortlægning af de dårligste boliger."
Tema 9. Virksomhedernes samfundsansvar	
44. Virksomhedernes samfundsansvar T	CSR er introduceret for væksthuset, som formidler til virksomhederne. VF har i sin handlingsplan 2009 inddraget teamet, som videreføres i den kommende erhvervsudviklingsstrategi.